

[Aage Brusgaard]

bildt politikerne ind, at det i stor stil var landbruget, der forurenede vore vandmiljøer. Det er jo derfor, vi har vandmiljøplanen. Næsten alle gængse teorier både nu og før siger, at der er balance, hvis forholdet mellem kvælstof og fosfor er 7:1. Masser af undersøgelser og praktiske erfaringer har også vist, at naturen i langt de fleste tilfælde selv kan klare denne balance med forholdet 7:1; hvis der kommer for lidt kvælstof, vil det regulere sig selv op, og hvis der kommer for lidt fosfor, vil det også regulere sig selv op. I USA har man i øjeblikket problemer med kvælstof i søerne, man må direkte tilføre søerne kvælstof kunstigt, og det er altså det, vi med masser af milliarder af kroner forsøger at forhindre i at gå i vore vandløb.

Det, jeg tror der har været årsag til, hvad vi måske kan kalde forurening i vore mange vandløb, og som er taget til de sidste år, falder meget i tråd med, at vi på et tidspunkt begyndte at kloakere vore landsbyer. Førhen var der mange huse med egne septiktanke. Så begyndte kommunerne med kloakering, som blev ført til et fælles rensningsanlæg, det blev drænet ud i åløb, og det blev drænet ud i søer. I mange år var det bare de groveste ting, der blev taget fra. Det er rent faktisk først inden for de sidste år, at man er begyndt at fjerne fosfor. Samtidig begyndte vi også for 15-20 år siden at vaske hår i fosfor, vi brugte fosfor i vaskemidler, i opvaske-maskinen osv. osv. Men det er, ligesom alt er blevet lagt frem, som om det er landbrugets skyld. Jeg tror rent faktisk, at landbruget har en meget lille del af den samlede skyld, men at vi alle sammen har forårsaget det, vi kalder forurening.

Det er forfærdeligt og katastrofalt, at på grund af et eller andet tilfældigt tal, man har gættet sig frem til vedrørende kvælstofudledning, skal hele landbruget lægges for had. Det, vi har gættet os frem til, er det, vi har i miljøhandlingsplanen, de 260.000 t. Det er et tal, man på en eller anden måde har raflet sig frem til; om det er 220.000 t eller 340.000 t, er der ingen der med nogen saglighed kan vide. Det er altså et diffust tal.

Hvis der ikke gribes ind over for yderligere hetz mod og nedslagtning af det danske landbrug, ender det med, at vi mister yderligere valutaindtægter. Det kan kun udliges ved yderligere eksport af andre varer eller ved mindre import fra udlandet. Endvidere vil det afstedkom-

me, at mange fødevarer virksomheder må bukke under, altså håndværksmestre, maskinfabriker, slagterier osv. Og som sagt, dem, det først vil gå ud over, er de mindre landbrug, altså det, vi kalder husmandsbruget, og det er måske også hele hensigten med handlingsplanen.

Det var De Radikale, der først kom med ideen om afgift på kunstgødning. Vi må sige, at f.eks. Socialdemokratiet og SF er lidt mere ærlige, for de siger i valgkampen, at de er socialistiske partier. Dem, jeg synes vi skal være mere på vagt over for, er Det Radikale Venstre, Kristeligt Folkeparti, Venstre og absolut også Det Konservative Folkeparti. På vælgermøder, i annoncer, i læserbreve skriver de, at de vil skåne det danske landbrug. De vil værne om selvstyret, de vil værne om det nære demokrati. Men når det kommer til realiteterne, stemmer de rent faktisk sammen med socialisterne, og det har rent faktisk afstedkommet, at dansk landbrug er mere eller mindre under afvikling.

Fremskridtspartiet må tage afstand fra disse tanker. Vi mener, at bønderne og Danmark bedst kan overleve ved så frit et landbrug som muligt. Der er ingen landmænd, der sviner mere, end det er nødvendigt. Vi får kun et bæredygtigt landbrug, hvis det får frihed til at udvikle sig på lige fod med de øvrige landmænd for det første i EF-området, men i det hele taget med vores samhandelspartnerne, og vel at mærke både miljømæssigt og skatte- og afgiftsmæssigt. Det kan ikke hjælpe, at vi laver miljøforanstaltninger for dansk landbrug, som dansk landbrugs konkurrenter i andre lande ikke har at kæmpe med. Der må være lige betingelser for alle.

Svend Aage Jensen (CD):

Centrum-Demokraterne synes, det er prisværdigt, at landbrugsministeren i handlingsplanen giver udtryk for, at regeringen ikke i øjeblikket finder det nødvendigt at fremsætte supplerende lovforslag, der skærper kravene for landbruget på miljøområdet, men vil søge at nå de stillede mål inden for den givne lovgivning.

Da vandmiljøplanen blev gennemført i 1987, udtrykte CD skepsis over for den. CD er enig i intentionerne om et bedre, et renere miljø, hvor det er rart at trives for mennesker, dyr og planter. Der foregik ting i 1960'erne og i 1970'erne, som absolut var godt på vej til at ødelægge vor natur; ingen tvivl om det. Synderne var os alle,